

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ

PREZES

Warszawa, 18 listopada 2022 r.

Pan

Kazimierz Kleina

Przewodniczący

**Komisja Budżetu i Finansów
Publicznych**

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

szanowny Panie Senatorze,

w nawiązaniu do planowanego posiedzenia Komisji Budżetu i Finansów Publicznych w dniu 23 listopada 2022 r., podczas którego rozpatrywana będzie ustawa o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 871, druki sejmowe nr 2767, 2784 i 2784, dalej: podatek bankowy), w imieniu Związku Banków Polskich pragnę zwrócić uwagę na kilka dodatkowych kwestii, które powinny zostać wzięte pod uwagę podczas procesu legislacyjnego ww. regulacji i które nie mogły być podniesione wcześniej na skutek braku konsultacji społecznych tego projektu ustawy:

1. Postulat rozszerzenia zakresu wyłączenia transakcji repo/reverse repo

Sektor bankowy z aprobatą przyjmuje inicjatywę zwolnienia z podatku bankowego transakcji repo/reverse repo. Mogłaby ona wpłynąć pozytywnie na rozwój operacji otwartego rynku i wzajemne pożyczanie sobie środków między bankami. Dziś jest to praktycznie niemożliwe na skutek de facto podwójnego opodatkowania tych samych środków. Jednakże według obecnego brzmienia projektu ustawy zwolnienie ma dotyczyć wyłącznie transakcji zawartych za pośrednictwem CCP. Pragnę zwrócić uwagę, że na dzień dzisiejszy zdecydowana większość transakcji typu repo/revers repo jest przeprowadzanych bez udziału takiego podmiotu pośredniczącego. W tym miejscu może rodzić się kluczowa wątpliwość, czy zastosowanie zwolnienia wyłącznie dla transakcji zawieranych za pośrednictwem CCP spełni założenie regulatora i zachęci banki do zmiany podejścia w zakresie sposobu zawierania transakcji między sobą. Pragnę podkreślić, że zaproponowana forma zwolnienia stanowi raczej zachętę

do rozwoju CCP, aniżeli formę wsparcia dla rozwoju tego typu transakcji. Związek Banków Polskich podczas wcześniejszych konsultacji założeń rozwoju rynku kapitałowego w Polsce proponował alternatywne rozwiązanie, w którym wszystkie transakcje repo/reverse repo będą wyłączone z podstawy podatku od niektórych instytucji finansowych, niezależnie od sposobu ich zawarcia.

2. Postulat wyłączenia spod podstawy opodatkowania podatkiem bankowym transakcji buy-sell back/sell-buy back

Uwzględniając założenia projektu zmian do ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych postuluję, aby rozważono możliwość rozszerzenia zakresu transakcji wyłączonych spod opodatkowania, w drodze wyłączenia z podstawy opodatkowania, o transakcje buy-sell back/sell-buy back. W tym przypadku do transakcji buy-sell back/sell-buy back konieczne byłoby wyłączenie stosowania warunku wskazanego w art. 5 ust. 9a pkt 2 zaproponowanego w art. 1 pkt 3 projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych oraz ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska z dnia 7 listopada 2022 r., gdyż transakcje buy-sell back/sell-buy back nie są rozliczane przez CCP. Sektor bankowy rozumie, że preferencje podatkowe będą przewidziane w odniesieniu do aktywów powstałych w wyniku transakcji repo/revers repo (u obu stron transakcji). Wskazane rodzaje transakcji (repo/revers repo oraz buy-sell back/sell-buy back) co do istotny ekonomicznej są podobne, zatem sugeruję rozważenie możliwości analogicznego ich traktowania dla celów podatku od niektórych instytucji finansowych.

W celu zapewnienia prawidłowego stosowania nowelizowanych przepisów chciałbym jednocześnie zwrócić uwagę na istotę precyzyjnego i niebudzącego wątpliwości określenia w ustawie: typów transakcji korzystających z preferencji podatkowych.

3. Postulat wyłączenia z podstawy opodatkowania podatkiem bankowym aktywów oddziałów zagranicznych banków krajowych,

Według obecnego brzmienia ustawy, ze względu na treść art. 5 w świetle definicji podatnika wskazanej w art. 4 ustawy, podstawa opodatkowania obejmuje całość aktywów banku, w tym aktywa, które zostały wygenerowane na podstawie umów oraz w relacji z klientami, które powstały poza granicami RP. Aktywa oddziałów zagranicznych są wykazywane w bilansie banku krajowego stanowiąc podstawę do sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego. Natomiast pod względem funkcjonalno-jurysdykcyjnym przynależą one państwu, na terenie którego taka działalność jest prowadzona.

Zdaniem sektora bankowego tak określona podstawa opodatkowania powoduje, że aktywa, czyli głównie kredyty powstałe w relacjach z klientami innych krajów, podlegają opodatkowaniu polskim podatkiem majątkowym. W wyniku powyższego podejścia prowadzenie biznesu na terenie innych krajów jest obciążone kosztem, którego nie ponoszą konkurenci polskich banków, tak z rynku lokalnego jak i konkurenci z innych krajów, którzy również działają na podstawie jednolitego paszportu europejskiego.

Nałożenie ww. podatku utrudnia, a nawet podważa dalszy rozwój polskich banków na terenie innych krajów, ponieważ sprzedaż niektórych produktów odbywa się przy bardzo niskich marżach. Polskie banki, aby móc w pełni obsługiwać klientów na rynkach zagranicznych muszą udzielać kredytów i oferować inne usługi konkurencyjne wobec lokalnych lub innych

zagranicznych inwestorów. W tym świetle podatek od niektórych instytucji finansowych nałożony w RP na aktywa powstałe poza RP działa negatywnie na możliwość dalszego wzrostu skali operacji na tych rynkach.

Z powyżej wskazanych względów podatek od niektórych instytucji finansowych nie powinien obejmować aktywów powstałych z działalności prowadzonej poza terytorium RP w formie oddziałów banków. Postuluję uzupełnienie zmian do ustawy poprzez wprowadzenie wyłączenia obniżającego podstawę opodatkowania tym podatkiem o wartość aktywów oddziałów zagranicznych banków krajowych.

4. Postulat wyłączenia z podstawy opodatkowania podatkiem bankowym obligacji, które są emitowane przez banki w celu spełnienia wymogów MREL.

Ponadto, biorąc pod uwagę, że wyłączenie obligacji PFR i BGK ma służyć obniżeniu kosztów finansowania programów rządowych będących przedsięwzięciami o szczególnym znaczeniu dla państwa, chciałbym zwrócić uwagę, że podobne wyłączenie powinno mieć zastosowanie do obligacji, które są emitowane przez banki w celu spełnienia wymogów MREL. Przedmiotowe obligacje mają za zadanie absorbowanie strat w sytuacjach kryzysowych, tak więc służą zapewnieniu stabilności sektora finansowego. Możliwość absorpcji strat poprzez mechanizm umorzenia i konwersji zobowiązań (bail-in), oznacza przeprowadzenie przymusowej restrukturyzacji bez angażowania środków publicznych. Jest to szczególnie istotne biorąc pod uwagę obecną i przyszłą sytuację budżetu państwa oraz koszty finansowania wyrażone poprzez rosnące rentowności obligacji skarbowych. Przedmiotowe wyłączenie obniży koszty emisji obligacji kwalifikowalnych zaliczanych do wskaźnika MREL, których obecny koszt wzrósł ok. dwu-/trzykrotnie w porównaniu z 2021 r., głównie z uwagi na obecną sytuację gospodarczą oraz wojnę na Ukrainie. Jednocześnie docelowe wymogi MREL, które banki muszą osiągnąć do końca 2023 r. oznaczają potrzeby emisyjne (bądź pożyczkowe) na poziomie ok. 30 mld zł, co biorąc pod uwagę: modele finansowania polskich banków bazujące głównie na depozytach, popyt na obligacje kwalifikowalne do MREL ze strony lokalnych inwestorów (OFE, TFI) oraz obecne nastroje na globalnych rynkach kapitałowych, będzie dużym wyzwaniem.

Jednocześnie chciałbym wskazać, że analogiczne wyłączenie dotyczy obecnie obligacji poporządkowanych Tier 2. Przedmiotowe obligacje, jako część funduszy własnych, służą spełnieniu wymogów kapitałowych, czyli zapewnieniu odpowiedniego bufora na absorpcję przez banki nieoczekiwanych strat. Ich cel jest więc analogiczny, jak w przypadku obligacji kwalifikowalnych do MREL - czyli zapewnienie stabilności sektora finansowego. Przedmiotowe zwolnienie, poprzez obniżenie podstawy opodatkowania o kwotę funduszy własnych, jest określone w art. 5 pkt. 4 ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych.

5. Postulat wyłączenia z podstawy opodatkowania podatkiem bankowym listów zastawnych

Zgłaszam także postulat wprowadzenia preferencji podatkowych dla aktywów związanych z listami zastawnymi tj. z jednej strony wyłączenia z podstawy opodatkowania podatkiem od niektórych instytucji finansowych aktywów w postaci listów zastawnych u ich nabywców, a z drugiej strony wyłączenia aktywów finansowanych wynikające z emisji listów zastawnych w

bankach hipotecznych. W obecnych warunkach makroekonomicznych, stosowaniu niskich marż przy oprocentowaniu listów zastawnych oraz dążeniu regulatorów do rozwoju kredytów hipotecznych opartych na stałej lub okresowo stałej stopie procentowej osiągnięcie zmiany struktury kredytów mieszkaniowych w kierunku wzrostu znaczenia kredytów o stałej stopie procentowej będzie znacznie trudniejsze bez stosownych zmian w zasadach naliczania podatku bankowego.

Mając na względzie istotę poruszonych powyżej kwestii dla stabilności sektora bankowego oraz konieczność zachowania konkurencyjności polskich banków na rynkach zagranicznych, zwracam się do Pana Przewodniczącego z prośbą o analizę zgłoszonych przez Związek Banków Polskich postulatów i uwzględnienie ich podczas dalszych prac nad ustawą o zmianie ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych.

Wzrostowi kredytu
L. Węgrzyn